نگاه

سیاست فرانسه در قبال ایران

کوروش احمدی . کارشناس روابط بین‌الملل

● اظهارات رئیس‌جمهور فرانسه، در روزهای اخیر موجب تنش در روابط تهران - پاریس شده است. سابقه اظهارات سوء مکرون در مورد برجام و ایران به سمینار سفرای فرانسه در هفتم شهریور برمی‌گردد. وی در آن زمان مدعی شده بود که «برجام می‌تواند با کارهایی در مورد دوره بعد از ۲۰۲۵ و موشک‌های بالستیک ایران تکمیل شود». وی چند هفته بعد در مصاحبه‌هایی در نیویورک نیز مدعی «اقدامات بی‌ثبات‌ساز ایران در منطقه» شد. به موازات این موضع‌گیری‌ها، وی گرم‌ترین رابطه را در مقایسه با دیگر رهبران اروپای‌غربی با ترامپ برقرار کرده که از جمله در میزبانی از او در رژه روز باستیل (۱۴ جولای) تبلور یافت. سفر مکرون در ۱۷ و ۱۸ آبان به امارات که با تصمیم ناگهانی او به انجام یک سفر دوساعته به عربستان و دیدار با محمد بن سلمان همراه شد، از نقاط عطف مهم در سیاست منطقه‌ای مکرون است. وی در جریان این سفر در رابطه با امارات از تعبیراتی مانند «یک شریک اساسی»، «نگاه مشترک دو کشور به منطقه»، «منافع مشترک آشکار» و «چالش‌های مشترک» استفاده کرد و در مورد ایران اظهاراتی عمدتا منفی داشت. مقامات و کارشناسان فرانسوی مدعی‌اند که مکرون، درمقابل، تلاش داشته تا از طریق تأکید بر لزوم حفظ برجام و گسترش روابط تجاری با ایران، باوجود مخالفت ترامپ و تصمیم او به سفر به ایران در سال آینده و نیز هشدار ضمنی به عربستان برای رعایت اعتدال در قبال ایران توازن ایجاد کند. آنان این رفتار مکرون را در راستای سیاست خارجی او مبنی‌بر درگیرشدن در همه امور، «برخورد متوازن» و از جمله تلاش برای میانجی‌گری و گفت‌وگو با همه طرف‌های اصلی در خاورمیانه می‌دانند. به گفته آنها، در دیگر مناطق نیز مکرون ابتکارها و پیشنهادهایی از جمله برای میانجی‌گری در لیبی، اوکراین، سوریه، قطر و حتی ونزوئلا مطرح کرده است. تصور بر این است که این‌گونه برخورد در مورد مسائل خاورمیانه می‌تواند به حفظ منافع تجاری فرانسه در ایران کمک کند و در قبال سعودی‌ها هم زمان بخرد. در دوره سارکوزی و اولاند، فرانسه با استفاده از تردیدهای دولت اوباما روابط بسیار نزدیکی با کشورهای عربی منطقه خلیج‌فارس، به‌ویژه قطر و عربستان برقرار کرد و متناسب با آن در جریان مذاکرات هسته‌ای موضع سختی علیه ایران داشت، اما مکرون در جریان مبارزات انتخاباتی قول برخورد متوازنی را داد و علنا از عربستان و قطر به‌خاطر حمایت از گروه‌های اسلامی در منطقه انتقاد کرد. بعد از اجرای برجام، پاریس کوشید تا روابط تجاری و اقتصادی سنتی خود با ایران را احیا کند و در این حوزه پیشگام دیگر کشورهای غربی شد. از طرفی، سیاستی که فرانسه در پیش گرفته، دارای تفاوت‌هایی آشکار با سیاست اتحادیه اروپاست. از مقامات آلمان و انگلیس اگرچه مطالبی درباره برنامه موشکی ایران شنیده‌ایم، اما آنها هرگز تا حد مکرون پیش نرفته‌اند. اظهارات موگرینی و سخنگوی وزارت خارجه فرانسه در هفته گذشته در این رابطه گویاست. موگرینی در ۲۲ آبان در پاسخ به سؤالی گفت: «ما نه امروز، نه هفته گذشته بحثی در مورد تحریم‌های بیشتر اتحادیه علیه ایران نداشته‌ایم و پیش‌بینی نمی‌کنم که چنین بحثی در آینده نزدیک هم انجام شود. برنامه موشک‌های بالستیک ایران خارج از شمول برجام است و بحث یا پیشنهادی در این مورد هرگز در مذاکرات ما در ماه‌های اخیر مطرح نشده و پیش‌بینی نمی‌کنم در آینده نزدیک مطرح شود». روز بعد، سخنگوی وزارت خارجه فرانسه گفت: «پاریس نگران ادامه برنامه موشکی ایران است، چراکه ثبات منطقه را تهدید می‌کند و با قطع‌نامه ۲۲۳۱ ناسازگار است... فرانسه در قبال فعالیت‌های موشکی ایران مایل به بررسی تمامی گزینه‌های دیپلماتیک شامل گفت‌وگوی سیاسی صریح و بدون امتیازدادن به ایران، بررسی موضوع ازسوی دبیرخانه سازمان ملل، و در صورت لزوم اعمال تحریم‌های جدید ازسوی اتحادیه علیه نهادها یا اشخاص ایرانی درگیر در برنامه موشکی و در نهایت شروع مذاکرات در این مورد است».

سیاست خارجی مکرون اگرچه تفاوت‌های بارزی با سیاست خارجی سارکوزی و اولاند دارد، اما مشکل می‌توان ادعای فرانسه در مورد متوازن‌بودن آن را پذیرفت. تهدید به تحریم ایران در مورد برنامه موشکی و اظهارات او در مورد برنامه هسته‌ای ایران بعد از ۲۰۲۵ و سیاست منطقه‌ای ایران می‌تواند در حکم امتیازی بزرگ برای ترامپ و موجب تقویت موضع او و رقبای منطقه‌ای ایران باشد. بااین‌حال، صرف‌نظر از اینکه فرانسه چه مقاصدی دارد، هرگونه تصمیم اتحادیه در مورد اعمال هر تحریمی باید با اجماع صورت گیرد و درحال‌حاضر نیل به چنین اجماعی در مورد ایران محتمل نیست. به‌علاوه، باید در نظر داشت که شاید مکرون امیدوار است که از طریق این موضع‌گیری‌ها به حفظ روابط خاص خود با ترامپ کمک کند و از این راه ترامپ را به امکان کار با اروپایی‌ها و منافع آنها امیدوار کند و از احتمال اقدامات رادیکال ترامپ و کنگره، از جمله خروج آمریکا از برجام، بکاهد. بنابراین، نظر به اهمیت نقش فرانسه در اروپا، مادامی که اقدامی عملی ازسوی آن کشور صورت نگرفته، ما نیز باید جانب احتیاط را رعایت کرده و موجب تشدید تنش در روابط دو کشور نشویم.

politics@sharghdaily.ir

عکس: Reuters

مکرون روی خط ترامپ

رئیس‌جمهوری فرانسه با مواضع ضدایرانی همتای آمریکایی‌اش هم‌صدا شد

شرق، زینب اسماعیلی: دونالد ترامپ و امانوئل مکرون که در چند ماه گذشته سیاست مشابهی درباره ایران و منطقه اتخاذ کرده‌اند، در گفت‌وگویی تلفنی با هم قراری گذاشته‌اند؛ «لزوم همکاری برای مقابله با ایران و حزب‌الله لبنان». این را کاخ سفید در بیانیه‌ای گفته که ایسنا آن را گزارش داده: «هر دو رئیس‌جمهور بر ضرورت همکاری برای مقابله با اقدامات برهم‌زننده ثبات توسط ایران و حزب‌الله توافق کردند».

مکرون که قرار است در سال جدید میلادی میهمان تهران باشد، تاکنون خیلی مواضع محتاطانه‌ای درباره ایران اتخاذ نکرده است. از انتقاد از نقش منطقه‌ای ایران تا لزوم مذاکره درباره برنامه موشکی تهران و خلاف قطع‌نامه ۲۲۳۱ خواندن آن. او در راستای همین سیاست‌ها، روز گذشته با نتانیاهو هم تلفنی صحبت کرده و درباره لبنان، حزب‌الله و ایران مذاکره کرده است. فرانسه قصد دارد در بحران فعلی لبنان که با استعفای سعد حریری رخ داده، نقشی جدی ایفا کند؛ استعفایی که تاکنون همه شواهد آن را تحت فشار عربستان می‌دانند. یکی از پس‌لرزه‌های این استعفا البته بر رابطه عربستان و آلمان نیز تأثیر گذاشت و زمانی‌که وزیر خارجه آلمان از حصر حریری در ریاض انتقاد کرده بود، حریری در توییتی این را دروغ دانست و عربستان هم در واکنش به این موضع‌گیری سفارتش را در برلین بست.

ادعاهای موشکی

درحالی‌که در ماه‌های گذشته و به‌دنبال سیاست‌های تندروانه محمدبن سلمان در عربستان سعودی و رادیکال‌ترشدن مواضع آنها درباره ایران، اغلب کشورها به‌ویژه اروپایی‌ها خود را دورتر از او نگه داشته‌اند، دونالد ترامپ و امانوئل مکرون، رؤسای جمهور آمریکا و فرانسه در اولین ماه‌های صدارتشان سفر به ریاض را انتخاب کردند. ترامپ که در اولین سفر خارجی ریاست‌جمهوری، برخلاف پیشینیانش به ریاض سفر کرد و با پادشاه و ولیعهد و شاهزادگان سعودی، رقص شمشیر کرد و قرارداد مالی هنگفت فروش سلاح امضا کرد. امانوئل مکرون نیز هفته گذشته که سفر عربی خود را به بهانه افتتاح موزه‌ای در ابوظبی آغاز کرده بود، چند ساعتی در ریاض اقامت کرد. نتیجه این ملاقات اگرچه تأکید او بر حفظ برجام و البته همراه‌نبودن با مواضع تند عربی بود اما فرانسه قصد دارد درباره برنامه موشکی ایران با دونالد ترامپ همراه شود. ازآنجایی‌که ترامپ تلاش کرد تأیید پایبندی ایران به برجام را به موضوع برنامه موشکی ایران گره بزند، در بین دیگر اعضای گروه ۱+۵ فقط فرانسه بود که با او همراهی کرد. این همراهی را هم رئیس‌جمهور و هم وزیر خارجه او چندبار نشان دادند و حتی خواستار مذاکره دراین‌باره و اعمال تحریم‌هایی در زمینه برنامه موشکی ایران شدند. مواضعی که به‌سرعت از سوی مقامات جمهوری اسلامی ایران رد شد و مذاکره مجدد بر سر برنامه موشکی کشور را غیرممکن دانستند.

امانوئل مکرون، روز جمعه مدعی شده که رفتار جمهوری اسلامی «ستیزه‌جویانه» است و ایران باید این رفتار را در منطقه کاهش داده و درباره برنامه موشکی بالستیک خود شفاف‌سازی کند. مکرون در ابوظبی هم مدعی شده بود که فعالیت ایران در منطقه بسیار نگران‌کننده است و گفته بود احتمال تحریم علیه برنامه موشکی ایران وجود دارد. او همچنین تصریح کرده بود که باید با ایران درباره برنامه موشکی مذاکره کرد. ژان ایو لودریان، وزیر خارجه فرانسه نیز هفته گذشته به ریاض سفر کرد و در نشست مشترک با همتای عربستانی‌اش مدعی شد که پاریس نگران «مداخله‌ها» و مقاصد «سلطه‌طلبانه» ایران در منطقه است.

واکنش به واکنش

در واکنش به این موضع‌گیری‌ها، سخنگوی وزارت خارجه ایران، رویکرد فرانسه در قبال بحران‌ها در خاورمیانه را «یک‌سویه و جانبدارانه» عنوان کرد. بهرام قاسمی گفت: «اینکه برخی مقامات کشورهای فرامنطقه‌ای به خلیج فارس سفر کنند و با نادیده‌انگاشتن واقعیات موجود و بسیار روشن منطقه، تحت‌تأثیر القائات مقامات متوهم و جنگ‌افروز سعودی، نگرانی‌های ساختگی، بی‌اساس و خصمانه آنها را در قبال ایران تکرار کنند، مشکلی از بحران‌هایی که در تمامی آنها نقش مخرب عربستان سعودی قطعی و کاملا عیان و آشکار است، کم نکرده و حتی به این کشور برای خروج و عبور از بحران‌های داخلی و منطقه‌ای که با آنها دست‌به‌گریبان است نیز کمکی نمی‌کند». اما این موضع‌گیری دیپلماتیک سخنگوی وزارت خارجه ایران از سوی رئیس‌جمهور فرانسه با پاسخ مواجه شد. او گفت «ایران نسبت به مواضع پاریس در منطقه، دچار سوءبرداشت است». خبرگزاری رویترز نوشت «آقای مکرون، مواضع فرانسه در خاورمیانه را «متوازن» نامیده و افزوده که پاریس در درگیری میان شیعیان و اهل سنت، طرف کسی را نمی‌گیرد». براساس این گزارش، او درعین‌حال مدعی شد که ایران باید «رفتار ستیزه‌جویانه» خود در منطقه را کاهش داده و درباره برنامه موشکی بالستیک خود شفاف‌سازی کند.

این‌بار علی‌اکبر ولایتی، مشاور بین‌الملل مقام معظم رهبری در مصاحبه با خبرگزاری صداوسیما به مکرون جواب داد و گفت: «برای مسائل و برنامه دفاعی کشورمان از دیگران اجازه نمی‌گیریم که موشک داشته باشیم یا نداشته باشیم». ولایتی اضافه کرد امانوئل مکرون «اصلا چه کاره است که دخالت می‌کند؟ اگر می‌خواهد رابطه ایران و فرانسه، رابطه‌ای روبه‌رشد باشد، سعی کند در این نوع امور دخالت نکند».

حریری میهمان الیزه

این در حالی است که روز شنبه سعد حریری، نخست‌وزیر مستعفی لبنان که شایع شده بود در ریاض در حصر خانگی است، به پاریس سفر کرده و در کاخ الیزه با مکرون ملاقات کرده است؛ اگرچه خبری از این ملاقات منتشر نشده اما چند عکس منتشرشده این ملاقات را بسیار عادی و به‌ویژه میزبان را بسیار سرزنده نشان می‌دهد. سعد حریری پس از دیدار با امانوئل مکرون، به خبرنگاران گفته که «ان‌شاءالله در روز استقلال در لبنان حضور خواهم داشت و بعد از دیدار با میشل عون، موضع سیاسی‌ام را از لبنان اعلام خواهم کرد». او گفته که روز چهارشنبه به لبنان سفر می‌کند. حریری حدود ۱۰ روز پیش بعد از ملاقات با علی‌اکبر ولایتی در بیروت در سفری امنیتی به ریاض رفت و ساعتی بعد بیانیه استعفا از مقام نخست‌وزیری را خواند. بسیاری استعفای او را اجباری از سوی ریاض می‌دانند. عربستان در حال کشاندن صحنه نزاع سیاسی به لبنان و درگیرکردن ایران و حزب‌الله در این عرصه است. حال در جدیدترین اقدام ترامپ و مکرون در مورد ایران، حزب‌الله و لبنان با هم گپ زده‌اند. به گزارش ایسنا به نقل از آسوشیتدپرس، در ادامه بحران سیاسی ایجادشده، کاخ سفید اعلام کرد که دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، با امانوئل مکرون، همتای فرانسوی خود، در مورد لزوم همکاری برای مقابله با ایران و حزب‌الله گفت‌وگو کردند. بنابر این گزارش، موضوع بحران لبنان و نقش ایران در منطقه در نشست روز گذشته اتحادیه عرب که به درخواست عربستان سعودی تشکیل شده است نیز مطرح شد.

گفت‌وگوی نتانیاهو و مکرون

مکرون روز گذشته با نتانیاهو هم با همین محور لبنان و ایران تلفنی صحبت کرد. به گزارش ایسنا به نقل از اورشلیم‌پست، بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی و امانوئل مکرون، رئیس‌جمهور فرانسه، در گفت‌وگویی تلفنی در مورد بحران اخیر ایجادشده در لبنان در پی استعفای سعد حریری و توافق هسته‌ای برجام و نیز حضور ایران در سوریه بحث و تبادل‌نظر کردند. بر اساس این گزارش قرار است دو طرف در ماه آتی در پاریس با یکدیگر دیدار کنند. قرار است مکرون در سال آینده میلادی به ایران هم سفر کند.

ادامه از صفحه ۱۵

بانک مرکزی و مؤسسات غیرمجاز

اگر مقامات ناظر وقت همان‌موقع که صدها شعبه فلان شرکت تعاونی اعتباری در سراسر کشور افتتاح می‌شدند از طریق رایزنی با مقامات امنیتی درصدد برچیدن بساط انحرافی آنان برمی‌آمدند، هر دیپلم‌ردی درصدد تأسیس مؤسسه مالی و بانک برنمی‌آمد.

بانک مرکزی ایران فارغ از همه انتقاداتی که به‌ویژه بابت کوتاهی در امر نظارت، به‌ویژه در سال‌های (۹۰-۱۳۷۸) به آن وارد است در پنج‌ساله گذشته کوشش کرده تا به هر طریق ممکن این ناسره را سره کند که بدون‌شک این عمل جراحی بدون درد و زخم نخواهد بود.

امروز ب عینه روشن شده که عقبه این مؤسسات متحمل ضربات سنگینی شده و منابع مالی تاریکخانه‌های اقتصادی کاهش یافته و بنابراین قدرت جولان آنها نیز کم شده، بنابراین آنان بر طریق ممکن درصدد هستند تا ضربه دیگری به پیکره اقتصاد از طریق زیرسؤال‌بردن اقدامات اصولی و به‌موقع بانک مرکزی وارد کنند.

مردم و سپرده‌گذاران نیز مسئولیت بازشناسی رفتار خود را دارند تا با هر پیامک موبایلی، منابع مالی خود را در این یا آن مؤسسه یا بانکی که برخلاف مقررات بانک مرکزی سودهای بالای ۲۰ درصد و ۲۵ درصد اعلام می‌کنند، پس‌انداز نکنند که برخی از همین بانک‌ها و مؤسساتی که ظاهرا مجاز هم هستند، بیش از ۲۰ برابر سرمایه خود در این یا آن پروژه بلاتکلیف ساختمانی متعلق به خود را سرمایه‌گذاری کرده که برگشت آن جای تأمل دارد!

هوشیار باشیم که کارگردانان و تهیه‌کنندگان شرکت‌های تعاونی اعتبار و مؤسسات مالی اعتباری غیرمجاز شناخته شده و درصددند آب رفته را به جوی بازگردانند، بنابراین مقامات ارشد کشور وظیفه دارند با اتحاد همگانی و یکدست این جریان مخرب اقتصادی را که خسارات آن بیش از باند «ب-ز» و ... و رد پای بسیاری از آنان در تراکنش‌های مشکوک مالی نیز هویداست با تمهیدات مناسب سیاسی-اقتصادی منکوب کنند.

مذاکره سه‌جانبه در آنتالیا درباره سوریه

شرق: روز یکشنبه وزیران خارجه ایران، ترکیه و روسیه با یکدیگر دیدار کردند. بهانه اصلی دیدار سه‌جانبه محمدجواد ظریف، مولود چاووش‌اوغلو و سرگی لاوروف در آنتالیا، بررسی وضعیت سوریه و آینده صلح در این کشور بود. روز شنبه نشستی در سطح کارشناسان سه کشور ایران، ترکیه و روسیه در تهران برگزار شد و این دومین نشست در دو روز متوالی است که موضوع محوری آن بررسی وضعیت سوریه است. قرار است روز چهارشنبه نیز نشستی در سطح سران سه کشور در سوچی روسیه برگزار شود. در این دو نشست، آنها بیانیه اجلاس سران و موضوعاتی را که در این اجلاس مطرح می‌شود، بررسی کردند.

روایت لاوروف و ظریف از نشست مشترک

سرگی لاوروف، وزیر خارجه روسیه، بعد از نشست با مولود چاووش‌اوغلو، وزیر خارجه ترکیه و محمدجواد ظریف، وزیر خارجه ایران، در آنتالیا گفت: «همه مسائل مربوط به بحران سوریه بررسی شد». به گزارش «ایسنا»، به نقل از «روسیاالیوم»، لاوروف پس از این دیدار گفت: «در این نشست درباره امکان مشارکت کُردها در کنفرانس گفت‌وگوی ملی سوریه که قرار است ۲۲ نوامبر (اول آذر) در شهر سوچی برگزار شود، بحث و تبادل‌نظر شد. همچنین بر سر مسائل مهم توافق شد و نتایج این نشست به اطلاع رؤسای جمهور سه کشور رسانده خواهد شد». او افزود: «نشست روز گذشته وزیران خارجه روسیه، ترکیه و ایران در آنتالیا، در راستای فراهم‌کردن مقدمات برای نشست رؤسای جمهور سه کشور برگزار شده است». ظریف نیز پس از نشست سه‌جانبه با همتایان روس و ترک خود، گفت: «فکر می‌کنم روند مفیدی برای دستاوردهایی که در آستانه برای مقابله با تروریسم و همین‌طور برگرداندن آرامش و ثبات در سوریه به دست آمد، پیگیری و دنبال می‌شود». ظریف با بیان اینکه ۱۱ ماه موفقیت در سوریه را به‌عنوان ذخیره پیش‌رو داریم و این نشان می‌دهد که اگر سایر کشورهای منطقه هم به این نتیجه برسند که به‌جای سیاست‌های غلط به همکاری روی بیاورند، شاهد نتایج موفقیت‌آمیزی خواهند بود، تصریح کرد: «متأسفانه کشورهایی مانند عربستان بیشتر دنبال تفرقه و اختلاف‌افکنی هستند و به همین دلیل نتیجه‌ای جز اختلاف نمی‌بینند». او ادامه داد: «درصورتی‌که اگر روش خود را عوض کنند، آنها هم می‌توانند به‌جای جنگ‌افروزی در صلح منطقه شریک باشند».

ادامه از صفحه ۷

بازی بازنده عربستان

با این تفاوت که حوثی‌ها خیلی به مرزهای عربستان نزدیک‌ترند... محاصره قطر از سوی ائتلاف به رهبری عربستان موفق‌تر بوده. اگر این مسئله را بپذیریم، هزینه پرداخت‌شده برای حل این بحران برای همه سرسام‌آور بوده است؛ مشاجره شکل‌یافته از سوی سعودی‌ها که به‌طور هم‌زمان در مبارزه برای آینده خاورمیانه هستند، از سوی بسیاری از پایتخت‌ها به‌عنوان یک درگیری غیرضروری و مزاحم بین خاندان ثروتمند سلطنتی به حساب می‌آید. آخرین ماجراجویی سعودی‌ها- استعفای اجباری سعد حریری- بسیاری را در لبنان و جاهای دیگر متحیر کرده است. این احتمال وجود دارد که این حرکات پیامدهای مخربی داشته باشد. این حرکت درست به بازی ایران و حزب‌الله یاری می‌رساند... در حقیقت اگر هدف ریاض مقابله با ایران باشد، میدان‌های جنگ اشتباهی را برگزیده است. لبنان و یمن کشورهای پیرامونی هستند؛ جایی که در آنها جنگ، پرهزینه و پیچیده است، برون‌دادهای این جنگ‌ها مبهم و بازده آنها اندک است. در خاورمیانه هزینه این جنگ‌ها بالا و خطرات آنها حتی بیشتر است. در هر دوی این کشورها ایران جلوتر از سعودی‌هاست. شاید اخبار بهتر برای سعودی‌ها خبرهایی است که از عراق می‌رسد؛ جایی که در آن سعودی‌ها دیر ولی بالاخره پس از انکار واقعیت‌های سیاسی جدید از سال ۲۰۰۳ بدین سو بار دیگر درگیر شده‌اند. ماه عسل مقتدی صدر، روحانی آتشین‌مزاجی که تبدیل به منتقد پوپولیست نقش ایران در عراق شده، با دربار سعودی و نزدیک‌شدن حیدرالعبادی، نخست‌وزیر عراق، به سعودی‌ها، خارق‌العاده و درعین‌حال حرکاتی با نیت متعادل‌کردن نفوذ تهران بوده است. ریاض از راهی سخت‌تر فرا گرفته که ائتلاف‌های منطقه‌ای که با هزینه زیاد کشت شده‌اند ضرورتا منجر به فواید مورد انتظار سیاسی و نظامی نمی‌شوند. ریاض به واسطه تجربه‌اش با دولت اوباما آزرده شده؛ به‌ویژه به واسطه اشتیاق اوباما برای به‌دبستان به منظور ترمیم روابط با تهران. هنگامی که نوبت به ایران می‌رسد ریاض و واشنگتن به طرزی انکارناپذیر به سوی هم‌گرایی می‌روند اما این مسئله منجر به اتخاذ یک راهبرد مشترک نشده است. ایران نشان داده هنگامی که دوستان و هم‌پیمانانش در روزگار خوب و بد به او نیاز دارند او آنجا در کنارشان خواهد بود. عربستان سعودی این ثبات قدم را ندارد. کافی است از شورشیان سوری، رهبران قبایل عراقی و سیاست‌مداران لبنانی بپرسید، همه آنها همین را می‌گویند.